

VERSLAG

Vergadering van het Centraal College van Deskundigen Archeologie

Datum : Maandag 3 juni 2013
Plaats : SIKB, Gouda
Tijd : **13.30 – 16.30 uur**
Kenmerk : SIKB-CCvD Archeo_N_13_54691

Aanwezig	Werkt bij	Afgevaardigd door / rol
Dhr. J. van den Bosch	SOB Research	NVAO
Drs. S. Boogert	Erfgoedinspectie	EGI/Rijk
Dr. E.F. Gehasse	RWS	RWS
Drs. M. Verbruggen	RAAP Archeologisch Advies	VOiA
Drs. N. Vossen	Pro Erfgoed	NVvA
Drs. J. de Boer	Waternet	Unie v. Waterschappen
Dhr. M. van Gelderen	Bouwfonds	NEPROM
Dhr. J. Hendriks	ADC Archeoprojecten	NVAO
Drs. L. Wouters	Provincie Utrecht	IPO/IWC
Drs. M. Wispelwey	Regio Noord-Veluwe	CGA (vervangt N. Arts)
Mr. K. Meijler		Voorzitter CCvD
Drs. E.N. Wieringa	SIKB	Secretaris
Mr. drs. W. de Koning	SIKB	Programmadiirecteur
Afwezig		
Dhr. P. Rouing	Gemeente Bodegraven-Reeuwijk	VNG
Dr. Y. Lammers	Echo tekst en presentatie	VOiA
Drs. N. Arts	Gemeente Eindhoven	CGA
Dr. M. Hoogland	Universiteit Leiden	Archon
Drs. J. Deeben	RCE dienst Cultureel Erfgoed	Rijk
Gasten/vervangers		
Roeland Heuff (agp. 2)	SIKB	
Nico Verbeij (agp. 2)	RCE	

Verslag

Drs. E.N. Wieringa (EW)

1 13.30- 13.35 Opening, vaststellen van de agenda

K. Meijler

De voorzitter heet alle aanwezigen welkom. In het bijzonder aan Lisa Wouters die weer terug is. Gasten vandaag zijn Nico Verbeij en Roeland Heuff. Beide heren zullen een toelichting geven op de stand van zaken m.b.t. het digitaal uitwisselen van data en Archis 3.0. Paul Rouing is verhinderd. Zeer waarschijnlijk zal hij de vergaderingen niet meer bijwonen omdat de VNG zich terugtrekt uit het CCvD. Het programmabureau (Pb) is in afwachting van een brief van de VNG hierover. Het programmabureau zal t.z.t. op zoek gaan naar een vervanger. Maarten Wispelwey schuift aan en stelt zich voor. Hij zal Nico Arts vervangen namens het CGA. Maarten is sinds kort voorzitter van het CGA (opvolger van Corien Bakker).

2 13.35 – 14.15 Actualiteiten 0102 en Archis 3.0

- *Ter kennisname: laatste ontwikkelingen 0102, werkt het? (Roeland Heuff, bijlage 2)*
- *Ter kennisname: laatste ontwikkelingen Archis 3.0 (Nico Verbeij, RCE)*

Roeland Heuff is gevraagd om het CCvD bij te praten over de actualiteiten rond de digitale uitwisseling van data (Pakbon OS 17, uitwisselingsprotocol 0102). Men is nu sinds een jaar bezig met de implementatie. Inmiddels heeft een eerste aanlevering vorige week plaatsgevonden vanuit Archol aan het depot van Zuid-Holland. RAAP is ook nagenoeg klaar. Zuid-Holland werkt aan de implementatie van het uitwisselingsprotocol 0102 door een aanpassing van TMS. Er zijn vorderingen, maar er is ook nog tijd nodig. De afgelopen tijd is gewerkt aan het verhelpen van bugs en zijn er nog ontbrekende zaken aan het systeem toegevoegd. Er is een beheerstructuur ingericht en in juni is een eerste bijeenkomst van de begeleidingscommissie geweest. Met verschillende partijen worden de komende tijd overeenkomsten gesloten. Ook Dans en Archis (3.0) sluiten aan. Dans gaat 0102 implementeren zodat ook de aanlevering richting het E-depot efficiënt kan plaatsvinden. Dat geldt in de toekomst ook voor Archis 3.0, inclusief de ABR lijsten. Op het SIKB jaarcongres op 25 september a.s. zal er een sessie rondom de digitale uitwisseling georganiseerd worden.

Reacties CCvD leden:

Het Pb vraagt wanneer Dans/E-depot operationeel is i.r.t. het uitwisselen? Roeland licht toe dat dat gepand is in het najaar van 2013; Dans is nu bezig met testen met een aantal lopende projecten. Winst zit hem dan met name bij het invullen van het formulier meta-gegevens.

VOiA: komt er op termijn 1 loket waar je alle gegevens in een keer kunt aanleveren?

Ja, dat is de bedoeling, daar is een tijdje terug over gesproken. Pb licht toe dat we stap voor stap bezig zijn om dat te realiseren via de depots, Dans en Archis. De grootste winst zit nu kwantitatief bij de provinciale depots. Bedoeling is dat het in de toekomst via 1 URL loopt. Een rapport van een vergunninghouder moet nu naar 6 partijen gestuurd worden! VOiA leden zijn liever geen verzendloket maar zien liever 1 ontvangstloket. Pb werkt nu toe naar 1 gegevensset, op termijn nadenken hoe je kunt optimaliseren en hoe je dat als partijen onderling kan gaan organiseren zodat het bij 1 loket aangeleverd kan worden. Dat kan pas gerealiseerd worden als het allemaal goed werkt en ook Archis 3.0 operationeel is.

VOiA: Dans denkt na om geld te vragen voor het E-depot, dat is niet logisch als er meerdere loketten zijn.

Nico Verbeij/RCE: vanuit Archis wordt daar wel over nagedacht. Archis zou dat loket kunnen zijn in de toekomst. De VOiA geeft aan dat er dadelijk niet sprake moet zijn van 3 plekken waar onze digitale data beheerd worden.

NVAO: geeft aan dat er ondanks de keuze terughoudend te zijn en af te willen wachten of we het zo wel willen accepteren? Of blijven we nu toch bij depots tegen problemen aanlopen? Roeland Heuff geeft aan dat de tool beschikbaar is voor de depots en dat de focus nu ligt bij de provinciale depots, daar is de grootste winst te behalen. Het 'overgangsprobleem' ligt dan bij de ontvanger en niet bij degene die aanlevert. De tijd die nodig is, is dan voor de ontvangers om 'hun problemen' op te lossen.

ABR

Nico Verbeij is vanuit de RCE nauw betrokken bij Archis 3.0. Hij geeft aan dat de ABR daarin een belangrijke plaats inneemt. M.n. het wegnemen van de aspecten waar kritiek op is. Focus ligt dan bij het zoeken, vinden en de ontologie. Dit heeft geleid tot het ABR-plus. RCE denkt nog na over draagvlak, en wijze van instemming door het werkveld van de vernieuwde ABR.

Reactie CCvD

CGA: het ABR is nu niet verplicht, hoe verloopt dat straks in de praktijk? De RCE zorgt voor de inhoudelijke kant. Het wordt onderdeel van 0102 (uitwisselingsprotocol). Afstemming tussen 0102 en ABR is erg belangrijk. De wijze waarop dat moet plaatsvinden is nog niet bekend.

NVAO: hoe gaan we om met historische data? Er zou een vorm van crowdsourcing binnen de archeologie gestart kunnen worden om zo'n proces op gang te brengen. RCE wil zo veel mogelijk op basis van bestaande data werken, conversie niet nodig om toch doorzoekbaar te zijn. Na de zomer moet het ABR-plus klaar zijn.

Op de wijze waarop besluitvorming over het ABR-plus verloopt, moeten we nog terugkomen.



Archis 3.0

Archis zelf gaat helaas wat minder snel. De aanbestedingsprocedure moest 2 x worden overgedaan. Gegadigde heeft een startdocument geschreven, maar de prijs gaat ver over het beschikbare budget heen. Naar een oplossing wordt gezocht.

Over een jaar is Archis 3.0 klaar, is de verwachting nu, maar het werk gaat gefaseerd uitgevoerd worden. De onderzoeksmeldingen tot aanleveren van het rapport staan als eerste op de rol.

Het volgende wordt besloten:

Er is n.a.v. dit agendapunt geen besluitvorming gevraagd. Wel zal in de toekomst in samenspraak met het CCvD nagedacht moeten worden over de goedkeuring van het ABR-plus.

3 14.15 – 15.00 Actoren en brief met verzoek NVAO

- *Bespreken voorstel NVAO tot gedeeltelijke oplossing eisen aan actoren (J. van den Bosch)*
- *Bijlagen: 3a brief NVAO, 3b notitie CCvD sept. 2010, 3c afronding analyse aantallen*
- *Gevraagd: besluitvorming over het voorstel van de NVAO*

Voorstel is ingebracht door de NVAO. Gezien het persoonlijk belang van Jente van den Bosch vraagt de voorzitter aan de leden of er bezwaar is dat hij aanwezig is bij het bespreken van het voorstel. Jente is het niet eens met het stellen van de vraag, hij vertegenwoordigt de belangen van de NVAO. Er is vanuit de leden geen bezwaar geuit tegen zijn aanwezigheid.

Vz start deze bespreking met de introductie dat het Pb aan Pro-Erfgoed heeft gevraagd om n.a.v. de eerdere evaluatie de overgangsregelingen een aanvullende kwantitatieve analyse uit te voeren. Deze analyse zit bij de stukken, samen met een eerdere discussienotitie (daterend uit 2010).

Reacties CCvD leden:

De NVAO vraagt n.a.v hiervan hoe het kan dat er verschillen zitten tussen de aantallen individuen in de nu uitgevoerde analyse en het eerdere getal dat Cor Neeft noemde? Het Pb licht toe dat het doel destijds niet was om een complete administratie erop na te houden; op dit moment is het wel belangrijk om een helder vertrekpunt te hebben.

NVAO: met aftrek 'van alles' zijn er dus nu nog 76 mensen met een probleem. Nathalie Vossen geeft aan dat dit niet zo geconcludeerd kan worden. Er zijn veel mensen die alleen informatie hebben opgevraagd; al deze mensen zitten in de getallen. Veel mensen hebben er vervolgens voor gekozen om aan geen enkele regeling deel te nemen.

Vz geeft aan dat het doel ook niet was om iedereen tot de regeling toe te laten. EGI geeft hier aan dat ook niet iedereen van die groep een economisch belang heeft; niet iedereen die op de lijst staat was in 2001 resp 2005 actief in de juiste functie. Het Pb geeft aan dat van deze 128 personen een groot deel ook na herhaald verzoek geen stappen heeft ondernomen. Blijft feitelijk over een groep 4 kandidaten voor MA Archeologie die de procedure niet hebben voortgezet en 8 prospectoren. Voor deze laatste geldt dat de opleiding prospectiearcheologie niet is doorgegaan. Dat is wellicht een reden om specifiek voor die groep aanvullende actie te ondernemen. De NVAO meent dat deze getallen niet juist zijn. Het probleem geldt nog steeds voor de 76 personen. NVAO merkt op zelf 10 gevallen te kennen die de kosten niet willen maken om nog te gaan studeren.

Het IPO vraagt naar de aantallen: om hoeveel mensen met een probleem gaat het nu? De brief van de NVAO suggereert dat daarover helderheid is, maar kennelijk zit dat nog in het vage? De NVAO geeft aan dat de aantallen personen niet zo relevant zijn, maar dat het CCvD moreel gehouden is om naar eer en geweten een oplossing te zoeken. Het past volgens de NVAO dat daar waar je regels maakt, je ook mededogen toont. Een generaal pardon is geen mooie oplossing, een hardheidsclausule wel voor een aantal mensen die nog steeds in de knel zitten. Wat let het CCvD om eenieder met dit probleem die zich meldt alsnog te helpen? Je kijkt naar een oplossing met de afweging of ze werkzaam zijn in de juiste functie en een nog actueel economisch belang hebben. Met een hardheidsclausule zouden zij alsnog geholpen kunnen worden.



NVvA: dit hebben we toch juist gedaan met de EVC-regeling en de andere regelingen?
IPO: hoe verhoudt dit zich tot die mensen die wel de stap gezet hebben om te studeren? UvW: hoe zit het met personen die wel kosten gemaakt hebben? Die zullen dit vermoedelijk niet accepteren. De NVAO wil dat ook toetsen middels het nieuwe voorstel.

EGI: mist in het pleidooi van de NVAO aandacht voor de kwaliteit van de uitvoering. Hoe borg je de kwaliteit van werkzaamheden door niet-gekwalificeerde mensen?

VOiA: kan meevoelen met het voorstel zoals dat tijdens de vergadering gedaan is door de NVAO. De discussie loopt nu al zo lang dat we het nu wel zouden moeten willen oplossen. De VOiA zou het voorstel wel willen beperken tot bepaalde processtappen, waarvoor dan een vrijstelling van het opleidingsvereiste zou kunnen worden verleend. meer specifiek de stappen waar geen MA Archeologie diploma gevraagd wordt. NEPROM: dit probleem ten aanzien van de vakbekwaamheid speelde ook bij bodem, nl. bij de milieukundig begeleider van bodemsaneringen. Kunst is het zoeken naar een andere oplossing, maar met een minder hoge studielast. Wel is het belangrijk om aandacht te houden voor de kwaliteit van het te leveren werk.

NVAO: er is bij het toezicht nog nooit geconstateerd dat er iets mis was met de kwaliteit van het uitgevoerde werk. Bedrijven leggen bovendien zelf ook een lat bij het toelaten van mensen cq nemen hun verantwoordelijkheid.

EGI: de Raad v State heeft recent uitspraak gedaan in het geschil tussen de minister OCW en een vergunninghouder. Het beroep van de vergunninghouder tegen de restricties in de vergunning is afgewezen, met als motivering er is een EVC-regeling opgezet en een ieder had gedurende 4 jaar de mogelijkheid om aan de eisen te gaan voldoen. Die uitspraak zou ook meegenomen moeten worden. Vz: als er rechterlijke uitspraken zijn, is het dan wel verstandig om door te gaan met dit voorstel? De NVAO geeft aan dat dit voorstel niet over de BAMZ-eisen gaat, maar over de KNA-eisen. De leidinggevende blijft dus buiten het voorstel (de MA-eis blijft voor de leidinggevende gelden). De RvS-uitspraak is in haar ogen dus niet relevant voor het NVAO-voorstel.

Vz verwijst ook naar het advies van het CCvD aan de minister. Daarin wordt geadviseerd eisen aan actoren juist aan te scherpen (PumA). Dit voorstel voor een 'pardon' staat daarmee in contrast.

De Vz geeft aan dat er nu veel CCvD leden niet aanwezig zijn en dat ook het bestuur van SIKB geraadpleegd moet worden. De Vz vraagt de leden naar hun mening.

Het voorstel van de NVAO is nu:

1. Een aantoonbaar opgebouwd economisch belang (in 2001 resp 2005 was betrokkene als KNA-archeoloog actief en ook al bij invoering van de KNA)
2. Het economisch belang moet ook nu nog actueel zijn (betrokkene is ook nu nog als KNA-archeoloog aan het werk)
3. Weging op basis aantoonbaarheid dat je KNA-werk hebt uitgevoerd, geen weging op de kwaliteit van dat werk.

Het IPO heeft grote reserves bij het voorstel. Het is zeker schrijnend dat er mensen zijn die dit probleem hebben, maar er kan geen 100% score zijn bij het oplossen van problemen; het kan niet zo zijn dat je ieder persoon kunt helpen. Bovendien: er moet geen premie liggen op niet-handelen. Het heeft veel mensen vele jaren gekost om een goede aanpak van dit probleem te regelen. Je kunt nu moeilijk mensen gaan helpen die nooit hebben meegedaan, of zelfs bewust niet hebben meegedaan en die zouden krijgen een vrijstelling nu op een presenteerblaadje aangereikt krijgen. Kwantitatief knelt het ook: we proberen een probleem op te lossen terwijl we niet weten voor wie we wat gaan doen cq hoe groot het probleem nu is.

NVvA: het voorstel van nu is nog steeds niet duidelijk. We kunnen dit probleem niet tijdens deze vergadering oplossen. De NVvA wil liever een nieuw voorstel afwachten. Uit het voorstel moet duidelijk zijn dat dat dan wel alles zou oplossen.



NEPROM: het probleem oplossen zonder het uitvoeren van een kwaliteitstoets op het geleverde werk is onbestaanbaar; je moet kunnen aantonen dat je het goed hebt gedaan. Gevaar is bovendien dat je met een 'hardheidsclausule' dit als archeologen als een boemerang terug krijgt, nu je in het advies aan de minister stelling hebt genomen t.a.v. kwaliteit van werk en personen.

VOIA: is voor een nieuw uitgewerkt voorstel, met het economisch belang en veel aandacht voor de wijze waarop het uitgevoerd wordt. Ervaring na 2001 resp 2005 moet voor het economisch belang niet worden meegeteld.

RWS: is voor een voorstel dat rekening houdt met het economisch belang (waarbij betrokkene in 2001 resp 2005 al in functie was) en met aandacht voor het kwaliteitsaspect.

CGA: gaat ook expliciet voor de kwaliteitstoets. Het economisch belang is misschien wel lastig. Gedacht zou kunnen worden aan deelcertificaten voor specifieke (KNA) handelingen.

UvW: waarschuwt voor claims door mensen die het EVC-traject wel doorlopen hebben. Dit geeft bovendien een dubbel gevoel. Komt er dadelijk een verschil tussen mensen met en mensen zonder opleiding?

De vz geeft aan dat we nu geen besluit kunnen nemen. Er is duidelijk behoefte aan meer uitwerking van het voorstel met aandacht voor het economisch belang en met medeneming van de weging op kwaliteit en de wijze waarop dit voorstel uitgevoerd zou moeten worden (het HOE aspect).

Het CCvD besluit het volgende:

De NVAO maakt een nieuw voorstel voor de volgende bijeenkomst. Actie NVAO.
De vz vraagt het Pb vooraf ook de mening van het bestuur te peilen.

ACTIE: Pb

4 15.00 – 15.10 Terugblik afronding en overhandiging aan de minister

- *Terugblik overhandiging en kennismaking minister van OCW*

De vz geeft een korte terugblik op de overhandiging van het advies aan de minister. Er waren nog last minute verbeteringen voor de tekst, deze waren met name op het niveau van punten en komma's. Er waren veel partijen en hun vertegenwoordigers aanwezig. Het grootste deel van het gesprek ging over het belang van de archeologie richting het publiek. Vz heeft een korte toelichting gegeven en het advies aan de minister persoonlijk overhandigd. Er was een rondje onder de aanwezigen met de vraag wat er veranderd zou moeten worden in het bestel. Duidelijk was de behoefte aan betrokkenheid door het ministerie. Men heeft aangegeven dat een korte reactie op hoofdlijnen niet al te lang op zich zal laten wachten.

Reacties CCvD leden:

De NVAO vult hierop aan dat zij specifiek aandacht hebben gevraagd voor de huidige crisis in de archeologie. De NVAO vindt het bijzonder positief dat de minister op deze wijze met de beroepsgroep heeft kennisgemaakt.

5 15.10– 15.40 Aanpak productkwaliteit vs de KNA

- *Oriëntatie CCvD op de KNA en productkwaliteit.*
- *Gevraagd: vraagstelling, visie en aanpak*

In het CCvD-advies aan de minister is een passage gewijd aan het bevorderen van productkwaliteit. Er wordt daarin aandacht gevraagd voor de kwaliteit van de output van een onderzoek. Maar waar hebben we het dan specifiek over en hoe zouden we dit in de toekomst kunnen aanpakken?

VOIA: vooral niet doen op deze wijze, want er is al aandacht voor, maar die is niet expliciet. Wel



Is die expliciet middels aan actoren, de rapportage etc. Bij het maken van KNA is toen bewust gekozen voor borging van het proces en de kwaliteit van de actoren. De vz vraagt waarom het dan wel zo in het advies is opgenomen? VOiA wil dit liever niet met een nieuw systeem optuigen, meer eerder met de leidraden verbeteren. Productkwaliteit wordt met name bepaald door het PvE. Met het PvE wordt de reikwijdte bepaald, de diepgang, aantallen. Eigenlijk alles. Daar zou de focus moeten liggen.

NVAO: sluit zich aan bij het VOIA standpunt m.n. voor wat betreft het kwantificeren van processen, daar zijn nu geen kaders voor. Degene die 'het minste biedt' bepaalt nu de negatieve spiraal. Zeeland heeft bijv. wel normatieve eisen. Die werken op zich goed met bijv. een minimum aantal boringen en proefsleuven.

RWS: zorgen dat wat je hebt beter nageleefd wordt. We hebben al veel, maar dat is niet bindend. RWS gaat daarom mee met de lijn van de VOiA.

EGI/NEPROM: we moeten juist blij zijn dat je ook zelf als sector aan de lat staat, want de sector kan het aantoonbaar ook zelf. Benut wat er al is, maar geef het een andere status. Zorg voor een goede basis, maar hou ook ruimte voor beleidsvrijheid.

Het CCvD besluit het volgende:

Besloten wordt dit met een kleine afvaardiging vanuit het CCvD verder uit te denken en dit jaar opnieuw te agenderen.

ACTIE: Pb

6 15.40 – 15.50 Prj 157 Waarderingsystematiek en PRJ 200 Update KNA

- *Ter kennisname: start, aanpak en planning prj 200 (bijlage 6a)*
- *Ter kennisname: start, aanpak en planning prj 157 (bijlage 6b)*

Reacties CCvD leden:

VOIA: Het plan voor de waarderingssystematiek ziet er uitstekend uit. Opmerking: bij stap 7 wordt de indruk gewekt dat geen grote lacunes zijn, maar dat het toewijzen van scores verbeterd kan worden. Advies aan het projectteam: start met een open blik. Het kan ook zijn dat er op zich met de systematiek zelf inderdaad niet heel veel mis is, maar dat het ligt aan andere factoren.

NEPROM/IPO: vraagt aandacht voor de geschiedenis van de systematiek.

Het CCvD besluit het volgende:

Dit onderwerp was vooral ter kennisname (besluitvorming heeft al eerder plaatsgevonden). De aanbevelingen worden doorgegeven aan het projectteam.

ACTIE: Pb

7 15.50 – 16.10 Prj 204 WOII archeologie in relatie tot de KNA (ovb)

- *Toelichting op- en bespreken van het projectvoorstel (bijlage 7a)*
- *Gevraagd: bespreken & instemmen met het projectvoorstel*

Het CCvD wordt gevraagd om in te stemmen met het projectvoorstel. Het project wordt aanbesteed aan een selectie van partijen. Selectie vindt plaats op basis van een openbare belangstellingsregistratie.

Reacties CCvD leden:

CGA: er is sprake van diverse wet- en regelgeving. Onduidelijk is vooral wie de baas is over wat.



RWS: is de reikwijdte beperkt tot de Noordzee of inclusief de Cariben? Let op goede afbakening land- en waterbodems, territoriale wateren e.d.

Het CCvD besluit het volgende:

Met medeneming van de gemaakte opmerkingen wordt ingestemd met het projectplan.

8 16.10 – 16.30 Mededelingen en verslag 26 april 2013

- *Ter vaststelling: Conceptverslag 26 april 2013 (bijlage 8a)*

Het verslag wordt vastgesteld.

- *Ter informatie: Programma SIKB congres (bijlage 8b)*
- *KNA leidraad geofysisch onderzoek (bijlage 8c)*

9 16.30 Rondvraag & afsluiting

RWS: vraagt hoe het zit met de BRO? Zijn er nu alleen archeologische grondboringen in opgenomen? Pb geeft aan dat voor fase 1 alleen die boringen zijn meegenomen en geen andere soorten archeologisch onderzoek. De inwerkingtreding is gepland in 2015.

De vz dankt de aanwezigen en sluit de vergadering.

Actielijst

Agendapunt	Afspraak CCvD 3 juni 2013	Door	Stand van zaken
2.			
3. voorstel NVAO	Pb vraagt bestuur mening nav hetgeen besproken is in het CCvD van 3 juni	Programmabu reau/De Koning	Nog te doen
5. productkwaliteit 2011-02-24	Organiseren bijeenkomst in Petit comité CCvD brainstormsessie over kwaliteit van de output.	Programmabu reau/Wieringa	Nog te doen
6. Waarderingssystematiek	Doorgeven aanbevelingen CCvD aan het projectteam.	Programmabu reau/Wieringa	Uitgevoerd

